

Boşluk ve Düzensizlik Arasında: Suriyeli Trans Kadın Mültecilerin İzmir'deki Durumu

Tematik Rapor | Eylül 2024 | Mültecilerle Dayanışma Derneği

Boşluk ve Düzensizlik Arasında: Suriyeli Trans Kadın Mültecilerin İzmir'deki Durumu
Mültecilerle Dayanışma Derneği

Bu tematik rapor Ekim 2024 tarihinde yayınlanmıştır.

© Bu rapor, kaynak göstermek kaydı ile özgürce kullanılabilir, çoğaltılabilir ve dağıtılabılır.

Kapak görseli OpenAI DALL-E kullanılarak oluşturuldu.

Mültecilerle Dayanışma Derneği

Adres: Uğur Mahallesi 848 Sokak No:16

Konak / İzmir / Türkiye

Tel : 0090 232 483 54 21

E-posta: bilgi@multeci.org.tr

Web sitesi: multeci.org.tr

Mültecilerle Dayanışma Derneği düzenli olarak göçmen, sığınmacı ve mülteci toplulukları içerisinde yeterince temsil edilmeyen ve dezavantajlı gruplarla odak grup toplantıları düzenlemektedir. Bu küçük ölçekli, derinlemesine toplantılar, özel ve güvenli ortamlarda gerçekleştirilerek, katılımcıların deneyimlerini paylaşırken kendilerini rahat ve güvende hissetmeleri sağlanmaktadır. Bu oturumların temel amacı, söz konusu hassas grupların karşılaştığı farklı deneyimler ve zorluklar hakkında daha derinlemesine bir anlayış kazanmaktır. Ayrıca, bu tartışmalardan elde edilen bilgiler, Derneğin göçmen, sığınmacı ve mültecilere yönelik destek ve hizmetlerine ilişkin kurumsal stratejilerinin şekillendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Bu tematik rapor, bu toplantılarda yapılan tartışmalara dayanarak hazırlanmıştır. Ele alınan konular, tüm odak grup katılımcılarının, benzer grupların veya Türkiye genelindeki bireylerin görüş ve deneyimlerini kapsamamakla birlikte, rapor, durumun bir kesitini sunmayı ve odaklanılan dezavantajlı grupların karşılaştığı sorunları görünür kılmayı amaçlamaktadır.

İçindekiler

1. Giriş.....	6
2. Metodoloji.....	7
3. Görüşmeler.....	8
a. Geçmiş Deneyimler.....	8
b. Ayrımcılık ve Şiddet.....	10
c. Yasal ve Bürokratik Zorluklar.....	10
d. Ekonomik Sömürü ve İş Ayrımcılığı.....	11
e. Güvenlik Endişeleri ve Düzensiz Göç.....	12
f. Psikolojik ve Duygusal Zorlanma.....	12
4. Sonuç.....	13

İzmir'deki Trans Kadın Mültecilerin Durumu

1. Giriş

2011 yılında Suriye iç savaşının patlak vermesinden bu yana, milyonlarca Suriyeli ülkesinde ayrılmış ve Türkiye, çok sayıda Suriyeli mültecinin ev sahibi haline gelmiştir. 2024 itibarıyla Türkiye'de geçici koruma altında 3.5 milyondan fazla Suriyeli yaşamaktadır. Türkiye'nin başlangıçta benimsediği açık kapı politikası geniş bir takdir toplasa da, uzun vadeli strateji ve planlama eksikliği ülkenin kaynakları ve altyapısı üzerinde önemli bir baskı yaratmış; bu durum hem mültecilerin hem de ev sahibi toplulukların karşılaştığı zorlukları artırmıştır. Sürdürülebilir çözümler geliştirme konusundaki başarısızlık, milyonlarca mülteciyi tehlikeli koşullarda bırakmış ve yerel hizmetler üzerinde orantısız bir yük oluşturmuştur. Çoğu Suriyeli mülteci, kentsel alanlarda yaşamakta ve yoksulluk, işsizlik, eğitim ve sağlık hizmetlerine sınırlı erişim gibi zorluklarla sıkça karşılaşmaktadır.

Türkiye'deki Suriyeli mülteciler, geçici koruma sistemi kapsamında, sağlık ve eğitim gibi temel hizmetlere erişebilse de yasal statüleri halen kalıcı bir statü değildir. Bu geçici statü, gelecekleri hakkında belirsizlik yaratmakta ve vatandaşlık alma, ülke içinde serbestçe seyahat etme veya istikrarlı bir iş bulma konularında onları kısıtlamaktadır. Suriye çatışması bir çözüme ulaşmadan devam ederken, birçok Suriyeli mülteci belirsizlik içinde kalmakta, geri dönüp dönemeyecekleri ya da Türk toplumuna entegre olup olamayacakları konusunda kararsızlık yaşamaktadır.

LGBTQ+lar özellikle trans kadınlar için bu zorluklar daha belirgin hale gelmekte; ayrımcılık, şiddet ve yasal engellerle de karşılaşmaktadırlar. Türkiye'de on yıldan fazla süredir bulunmalarına rağmen birçok Suriyeli mülteci istikrarlı bir yaşam kaynağına ve uzun vadeli güvenliğe erişim konusunda kısıtlamalarla karşı karşıya kaldığından tehlikeli koşullarda yaşamaktadır.

Türkiye'deki trans kadın mülteciler ise hem cinsiyet kimliklerinden hem de yerinden edilmiş bireyler olarak statülerinden kaynaklanan birçok zorlukla karşı karşıyadır. Birçok

mülteci için ortaklaşmış olan; kaynaklara sınırlı erişim, kısıtlı hareket kabiliyeti ve güvencesiz yasal statü gibi hukuki ve sosyal zorluklara, Türkiye’de LGBTQ+’lara yönelmiş köklü ayrımcılık ve fobi de eklenince zorluklar çok katmanlı hale gelmektedir. Tüm bunlar trans kadın mültecileri genellikle izolasyon, ayrımcılık ve yasal koruma eksikliğiyle mücadele ettikleri savunmasız bir konuma yerleştirmekte ve birçok trans kadın mülteci için hem cinsiyet kimlikleri hem de mülteci statüleri nedeniyle maruz kaldıkları toplumsal damgalanma, Türkiye’ye entegrasyon süreçlerini ciddi şekilde kısıtlamaktadır.

Mültecilerin Türkiye içinde serbestçe hareket etmesini engelleyen yol izni uygulaması gibi kısıtlayıcı politikalar da ekonomik istikrar ve güvenliğe yönelik sorunların ağırlaşmasına neden olmaktadır. Sınırlı iş fırsatları ve hem kamusal hem de özel alanlardaki yaygın ayrımcılık nedeniyle trans kadın mülteciler, sıklıkla güvencesiz ve tehlikeli durumlar içinde kalmaktadır. Birçok trans kadın mülteci, köklü ayrımcılık ve fobi ile birlikte, destek mekanizmalarının da eksikliği sonucu riskli olmasına rağmen güvenlik ve kabul arayışıyla düzensiz yollarla başka ülkelere göç etmeyi düşünmek zorunda kalmaktadır.

2. Metodoloji

Bu rapor, 27 Haziran 2024'te İzmir Mülteci-Der Ofisinde düzenlenen odak grup görüşmesi sonucu hazırlanmıştır. Odak grup görüşmesi, İzmir’de geçici koruma statüsüyle yaşayan beş Suriyeli trans kadınla, deneyimlerini doğrudan dinlemek için düzenlenmiştir. Katılımcılar Mülteci-Der tarafından davet edilmiştir. Bu görüşme, hem yasal statüleri hem de cinsiyet kimlikleri nedeniyle birçok zorlukla karşılaşan trans kadın mültecilerin deneyimlerini daha iyi anlayabilmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Beş katılımcıdan ikisi Türkçe anlayıp konuşabildiğinden tartışmalara aktif olarak katılım sağlayabildi. Diğer üç katılımcının dil bariyeri nedeniyle deneyimlerini aktarmada sorun yaşamaması için Mülteci-Der'den bir Arapça tercüman görüşmelere eşlik etti. Bu sayede, tüm katılımcıların dil yeterliliklerinden bağımsız olarak kendilerini özgürce ve rahatça ifade edebilecekleri kapsayıcı bir ortam yaratıldı.

Odak grup görüşmesi, iki deneyimli avukat ve bir koruma görevlisi de dâhil olmak üzere Mülteci-Der'in profesyonellerinden oluşan ekibi tarafından yürütüldü. Görüşme; katılımcıların Türkiye'de yaşadıkları yasal zorluklar, ayrımcı tutumlar, günlük hayatta karşılarına çıkan diğer sorunlardaki deneyimlerini anlamayı amaçlayan yapılandırılmış sorular sorularak yönlendirildi. Ek olarak, katılımcıların atölye boyunca esenliğini sağlamak, gözlem yapmak ve destek sağlamak için bir sosyal hizmet stajyeri de görüşmeye dâhil edildi.

Güvenlik ve gizlilik endişesi yaşanmaması için toplantı özel bir ortamda yapıldı. Katılımcıların; şiddet, taciz ve hem mülteci hem de LGBTQ+ olarak karşılaştıkları zorluklar gibi hassas konuları tartışmaları sağlandı. Bu yöntem, katılımcıların misilleme korkusu olmadan açıkça konuşabilmelerini sağladı ve mücadelelerinin boyutunu ortaya koymalarına yardımcı oldu.

3. Görüşmeler

Bu odak grup görüşmesi, İzmir'de geçici koruma statüsüyle yaşayan beş Suriyeli trans kadınla, deneyimlerini doğrudan dinlemek için düzenlenmiştir. Görüşmede; geçmiş deneyimler, günlük zorluklar, ayrımcılık ve güvenlik endişeleri ile birlikte yasal statüleri ile ilgili konulara da odaklanılmıştır.

a. Geçmiş Deneyimler

Katılımcılar, Türkiye'deki hayata uyum sağlama noktasında hem mülteci hem de trans kadın olmaları nedeniyle çok sayıda engelle karşı karşıya kaldıklarını ifade ettiler. Tespit edilen öncelikli sorunlardan biri günlük yaşamlarını sürdürme, hizmetlere erişme ve etkili bir şekilde iletişim kurma becerilerini ciddi şekilde sınırlayan dil bariyeriydi. Katılımcılardan ikisi Türkçe konuşabilse de, diğerleri temel etkileşimler için resmi olmayan destek sistemlerine veya tercümanlara ihtiyaç duyduklarını ve bu durumun entegrasyon ve refah için çok önemli olan sağlık hizmetlerine, yasal hizmetlere ve eğitim fırsatlarına erişimde de zorluklar yarattığını belirttiler.

Dil bariyerine ek olarak, katılımcılar için hukuki bilgi eksikliğinin de büyük bir sorun olduğu anlaşıldı. Katılımcıların çoğu; oturma izni, sağlık hizmetlerine erişim ve istihdam konularındaki yasal sũreçler hakkında bilgi sahibi olmadığını ve bu bilgi eksikliğinin onları sũmũrũye, ayrımcılığa, yol izni almadan seyahat ettikleri için para cezası gibi yasal sonuçlara karşı savunmasız bıraktığını belirttiler. Bazı katılımcılar, Tũrkiye'ye ilk geldiklerinde yũrũrlũkteki yasal çerçevelerden tamamen habersiz olduklarını, statũlerini nasıl gũvence altına alacakları veya temel hizmetlere nasıl erişeceklerini bilmeden hareket ettiklerini ve bu durumun onlarda stres, çaresizlik ve korkuya neden olduğunu paylaştı.

Sosyal entegrasyon da önemli zorluklar arasında konuşuldu. Tũrkiye'de birkaç yıldır yaşamalarına rağmen, birçok katılımcı kendilerini toplumdan dışlanmış ve izole edilmiş hissettiklerini bildirdi. Özellikle eğitim ve istihdam olmak üzere hayatın çeşitli alanlarında maruz kaldıkları ayrımcılık deneyimleri hakkında konuştular. Bir katılımcı, İstanbul'da yaşarken bir miktar destek almış olsalar da, translara yönelik toplumsal önyargının ve fobinin yaygın olduğunu belirtti. Bu nyargı ve fobinin, eğitim ortamlarında özellikle belirginleştiği; bazı katılımcıların cinsiyet kimlikleri nedeniyle okulu bırakmak zorunda kaldığı veya öğretmenler tarafından tehdit edildiği ifade edildi.

Katılımcılar, ayrımcılık nedeniyle istikrarlı ve kalifiye bir iş bulmanın neredeyse imknsız olduğunu belirtti. Birçoğu hem işverenlerden hem de çalışma arkadaşlarından gelen taciz ve önyargı nedeniyle işlerini bırakmak zorunda kaldıklarını bildirdi. Bir katılımcı, daha önce devlete ait fabrikalarda çalıştığını ancak sũrekli ayrımcılığa maruz kaldığı için işi bırakmak zorunda kaldığını paylaştı. Bu istihdam gũvencesizliđine yasal istihdam seçeneklerini sınırlayan ve daha fazla sũmũrũye yol açan geçici koruma statũsũ de eklenince, katılımcıların istikrarlı bir istihdama erişememeleri veya iřgũcũ piyasasına girmeye çalıştıklarında sıklıkla ayrımcılıkla karşılaşmaları nedeniyle Tũrkiye'de sũrdũrũlebilir bir hayat kurmalarının daha da gũleřtiđi anlaşıldı.

Ayrıca katılımcılar, trans kadın mũlteciler olarak karşılaştıkları sistemsel engellerden dolayı hayal kırıklığı yaşadıklarını ifade etti. Özellikle, şehirlerarası hareketlerini kısıtlayan yol izni şartı bũyũk bir tartışma konusuydu. Bu kısıtlamanın yalnızca daha iyi iş fırsatlarına erişimlerini kısıtlamakla kalmadığını aynı zamanda onları gũvenli olmayan ortamlarda bıraktığını da belirttiler. Ayrıca yol izinlerini sũrekli olarak gösterme zorunluluğundan

ötürü, cinsiyet kimlikleri nedeniyle sıklıkla kendilerine şüpheye yaklaşan kolluk kuvvetlerinin ayrımcılığına karşı savunmasız bırakıldıklarını belirttiler.

Genel olarak, katılımcıların anlatımları, Türkiye'de karşılaştıkları çok katmanlı zorlukları yansıtmaktadır. Dil bariyeri, yasal engeller ve sosyal dışlanma derin bir güvensizlik ve ötekileştirme ortamı yaratmaktadır. Zaman zaman aldıkları desteklere rağmen eğitim, istihdam ve kamusal yaşamdaki yaygın ayrımcılık; Türkiye'ye entegre olma ve güvenli bir yaşam sürme çabalarını engellemeye devam etmektedir.

Odak gruptaki katılımcılar, dil engelleri, yasal sorunlar ve sosyal entegrasyon gibi zorlukların yanı sıra, Türkiye'deki Suriyeli trans kadın mültecilerin karşı karşıya kaldığı güvencesiz durumu ortaya koyan bir dizi başka kritik endişeden de bahsettiler.

b. Ayrımcılık ve Şiddet

Tartışmanın önemli bir kısmı katılımcıların günlük yaşamlarında yaşadıkları ayrımcılık ve şiddet hakkındaydı. Katılımcılar, hem mülteci hem de trans kimliklerine bağlı yaygın toplumsal damgalama hakkında konuştular. Bir katılımcı, "*bazı Türk vatandaşlarının hayvanlara, Suriyeli trans kadınlara gösterdiğinden daha fazla saygı gösterdiğini*" belirterek, maruz kaldıkları önyargı ve insandışılaşdırmayı vurguladı. Bu ayrımcı muamele; tekrarlanan şiddet eylemlerine yol açmış, sonucunda fiziksel olarak zarar gördükleri evlerine yönelik saldırılar gerçekleşmiş, olaylar yetkililere bildirilmiş olsa da hukuki süreç yavaş ve etkisiz olduğundan mağdurların adalete dair pek umudu kalmamış; bu güvensizlik duygusu, hem devletin hem de toplumun bazı kesimlerinin onların varlığına düşman olduğu bilgisi ile daha da artmıştır.

Sürekli ayrımcılığın psikolojik bedelinin çok ağır olduğu, toplum içinde göze çarpmamak için saçlarını ve sakallarını uzatmak zorunda kaldıkları, bu durumun onlara hem fiziksel hem de duygusal sıkıntılar yaşattığı katılımcılar tarafından dile getirilmiştir.

c. Yasal ve Bürokratik Zorluklar

Katılımcılar geçici koruma statüsü altındaki mülteciler olarak karşılaştıkları bürokratik ve yasal engellerden duydukları derin hayal kırıklığını dile getirdiler. Türkiye'de on yıldan fazla bir süredir yaşıyor olmalarına rağmen, hiçbiri kalıcı bir mülteci statüsü veya vatandaşlık alamadığını ve bu durumun onları sürekli bir belirsizlik halinde bıraktığını belirttiler. Bu yasal tanınma eksikliğinin, yalnızca temel haklarını güvence altına alma yeteneklerini zayıflatmakla kalmadığı, aynı zamanda toplum tarafından ötekileştirilmelerine de neden olduğu ifade edildi. Uygun belgeler olmadan ülke içinde serbestçe hareket edemedikleri ve kısıtlayıcı izin sistemleri nedeniyle belirli şehirlerde bilinçli olarak hapsedildikleri; bu kısıtlamanın daha da izole edilmelerine neden olduğu ve diğer şehirlerdeki daha iyi iş fırsatlarına, sağlık hizmetlerine ve sosyal hizmetlere erişmelerini zorlaştırdığı hakkında da konuştular.

Katılımcılardan biri bu bürokratik zorluğa dair şu örneği paylaştı: Ciddi derecede hasta olan arkadaşı, kimliği başka bir şehirde kayıtlı olduğu ve başka bir yerde tedavi görmek için gerekli yol iznine sahip olmadığı için yeterli tıbbi servise erişememiş. Bu bürokratik zorluk, özellikle sağlık ihtiyaçlarını karşılamak için kamu hizmetlerine güvenen mülteciler için korkunç sonuçlara yol açabilmektedir. Ayrıca, birçok trans kadın mültecinin hayatta kalmak için güvendiği mevsimlik işlerin, seyahat özgürlükleri kısıtlandığında daha da erişilemez hale gelmekte olduğu ve herhangi bir düzeyde mali güvenliğe ulaşma yeteneklerini daha da zayıflattığı da konuşuldu.

d. Ekonomik Sömürü ve İş Ayrımcılığı

Ekonomik sömürü, Türkiye'deki trans kadın mülteciler için yaygın bir sorun. Katılımcılar, mülteci statüleri ve trans kimlikleri nedeniyle, genellikle iş güvencesi sunmayan, kayıtsız, düşük ücretli veya geçici işlere tabi tutulduklarını belirttiler. Birçok işveren, yasal asgari ücretin altında ödeme yaparak veya geçici mevsimlik işler sunarak güvencesiz yasal statülerini ve savunmasızlıklarını istismar ettiğinden; katılımcıların geçimlerini sağlamak ve hayatta kalmak için resmi olmayan ağlara veya topluluk yardımına güvenmek zorunda kaldığı görüldü.

Katılımcılar iş bulmayı başarsalar bile, işyerinde sıklıkla ayrımcılık ve düşmanlıkla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Bir katılımcı devlete ait fabrikalarda çalışırken tacize uğradığını ve en sonunda yaygın ayrımcılık nedeniyle işi bırakmak zorunda kaldığını anlatırken bir diğer katılımcı, öğretmenlerinin, görünüşü nedeniyle onu şiddetle tehdit ettiğini bildirdi. Tüm bu yaşananlar destek veya eğitim sağlamak için tasarlanmış kurumlarda bile toplumsal hoşgörüsüzlüğün ne kadar yaygın olduğunu ortaya koymaktadır.

e. Güvenlik Endişeleri ve Düzensiz Göç

Tartışma sırasında güvenlik endişeleri ana tema olarak ortaya çıktı ve birçok katılımcı, karşılaştıkları istikrarsızlık ve düşmanca tavırlar nedeniyle Türkiye'yi terk etmek istediklerini ifade etti. Katılımcılar, genel ortamın güvenli olmaktan uzak olduğunu açıkça belirttiler. Bazı trans kadın mülteciler, yalnızca toplumdan değil aynı zamanda polis ve diğer devlet aktörlerinden de fiziksel ve psikolojik zarar görme riski altında olduklarını düşünmekte. Birkaç katılımcı, genellikle göçmen kaçakçılarının organize ettiği tehlikeli rotalar aracılığıyla Türkiye'yi düzensiz bir şekilde terk etmeye çalışan veya bunu başaran arkadaşlarının hikâyelerini paylaştı. İnsan ticareti, cinsel şiddet ve hatta ölüm gibi düzensiz göçle ilişkili riskler grup arasında iyi bilirse de; birçok katılımcı bu tehlikeli yolları, böylesine düşmanca koşullar altında Türkiye'de kalmaktan daha tercih edilebilir görmekte olduğunu belirtmiştir.

Üçüncü ülkelere göç etmek veya yerleşmek için güvenli, yasal yolların olmaması, özellikle LGBTQ+ mülteciler için, büyük bir hayal kırıklığına neden olmaktadır. On yılı aşkın bir süredir Türkiye'de yaşamalarına rağmen katılımcıların çoğunun Avrupa'da veya başka bir yerde yeniden yerleşmek için uygulanabilir seçenekleri yok ve bu da onları ayrımcılık ve belirsizlik döngüsüne hapsedilmiş durumda bırakmakta. Bazı katılımcılar, tehlikeli olduğunu bilmelerine rağmen düzensiz yollarla göç seçeneğini Türkiye'de karşılaştıkları sürekli tehditler ve zorluklardan tek kaçış yolu olarak gördüklerini ifade ettiler.

f. Psikolojik ve Duygusal Zorlanma

Uzun süreli istikrarsızlık ve belirsizlik, trans kadın mülteciler üzerinde derin bir psikolojik etki yaratmıştır. Katılımcılar, sonu görünmeyen sistemsel engellere karşı yıllarca mücadele etmenin verdiği umutsuzluk, hayal kırıklığı ve bitkinlik duygularını anlattılar. Birçoğu, yasal belirsizlik, sosyal dışlanma ve şiddet tehdidinin kümülatif etkisinin onları duygusal olarak tükettiğini paylaştı. Yasal statü kazanma ve temel insan hakları yönünde ilerleme kaydedilememesinin Türkiye'deki geleceklere için umutlarını kaybetmelerine neden olduğunu bir katılımcı kısaca şöyle açıkladı: " *Ayrılmak istememizin temel nedeni, burada istikrar olmamasıdır.* "

4. Sonuç

İzmir'deki Suriyeli trans kadın mültecilerle yapılan odak grup görüşmesi, bu dezavantajlı grubun karşı karşıya olduğu kapsamlı ve birbiriyle bağlantılı zorlukları gün yüzüne çıkarmıştır. Geçici koruma altındaki mülteciler, sınırlı haklar sağlayan ve uzun vadeli çözümlerden yoksun bu sistemin içinde sıkışıp kalmış durumdadır. Trans kadın mülteciler ise hem mülteci statülerine hem de cinsiyet kimliklerine dayalı olarak çok katmanlı bir ayrımcılığa maruz kalmaktadırlar. Katılımcıların savunmasız ve tehlikeli durumlarla mücadelelerine dair anlatıları, Türkiye'deki LGBTQ+ mültecilerin özel ihtiyaçlarını ele almada daha geniş bir sistemik başarısızlığı yansıtmıştır.

Tartışma sırasında gündeme getirilen en kritik konulardan biri yasal ve bürokratik engellerin ciddi etkisiydi. Geçici koruma sistemi, temel hizmetlere bir miktar erişim sağlarken, trans kadın mültecileri belirsiz bir durumda bırakmaktadır. Birçoğu, vatandaşlık veya daimi ikamet için herhangi bir yol olmadan on yıldan fazla süredir Türkiye'de yaşamakta ve bu yasal tanınma eksikliği, temel hizmetlere erişimlerini, seyahat özgürlüklerini kısıtlamakta; bu da onların istihdam, sağlık, güvenlik ihtiyaçlarını daha da zorlaştırmaktadır. Özellikle yol izni gerekliliği sadece hareketliliklerini sınırlamakla kalmayıp aynı zamanda hapsedilmişlik ve çaresizlik duygularını da artırmaktadır.

Katılımcılar açısından istikrarlı istihdam fırsatlarının eksikliği ve işyerinde karşılaştıkları yaygın ayrımcılıkla birlikte ekonomik sömürü de bir diğer önemli endişe

kaynağıydı. Birçoğu, mülteci statüleri ve trans kimlikleri nedeniyle işverenler tarafından sıklıkla sömürüye maruz kalarak güvencesiz, kayıt dışı işlerde çalışmak zorunda kalmaktadır. İşyerinde onları güvende tutacak bir yasal korumanın olmayışı, ekonomik destek sistemlerinin yokluğuyla birleştiğinde sürekli bir mali güvensizlik durumu da kaçınılmaz olmaktadır. Bu ekonomik ayrımcılığın, sosyal damgalamayla birleşmesi nedeniyle, birçok trans kadın mülteci toplumun daha da dışına itilmekte; aynı zamanda dışlanma ve reddedilme duygularıyla da baş etmek zorunda kalmaktadırlar.

Ayrımcılık ve şiddet tartışma boyunca tekrar eden temalardı. Katılımcılar, hem kamusal alanlarda hem de kendi topluluklarında taciz, şiddet ve nefret söylemine dair kişisel hikâyelerini paylaştılar. Türkiye’de trans kadın mülteciler önyargı, sözlü taciz, fiziksel saldırılar ile her gün karşı karşıya kalmaktadır. Bu tür vakalara yanıt vermekte yavaş olan hukuk sistemi; adaleti sağlamada ve koruyucu önlemler almada genelde başarısız kalmakta ve bu durum katılımcıların çoğunu devam eden taciz ve şiddet eylemlerine karşı savunmasız bırakmaktadır. Sürekli şiddet tehdidi, bazı katılımcıları cinsiyet kimliklerini gizlemeye zorlamış ve bu da katılımcıların ruh sağlıkları üzerinde ciddi bir etki yaratmıştır. Katılımcılar, daha fazla zarar görmemek için cinsiyet kimliklerini gizlemek zorunda kalmanın fiziksel ve psikolojik yorgunluğuna da vurgu yapmışlardır.

Yasal belirsizlik, ekonomik istikrarsızlık, sosyal dışlanma ve şiddetin kümülatif etkileri, katılımcıların çoğunu Türkiye’den ayrılmayı düşünmeye yöneltmiştir. Katılımcılar, riskleri bilmelerine rağmen Türkiye’den düzensiz bir şekilde ayrılma ihtimalini yaşadıkları düşmanca koşullardan kaçmak için tek geçerli seçenek olarak görmektedirler. Birçok katılımcı, LGBTQ+ mültecilerin daha güvenli ülkelerde sığınma veya yeniden yerleşme için yasal yollarının olmaması hakkında konuşmuş ve bu durum karşısında duydukları hayal kırıklığını dile getirmiştir. Bu tür yolların olmaması, onları ne tam olarak korundukları ne de entegre oldukları bir ülkede, belirsiz bir gelecekle kalmaya zorlamaktadır.

Psikolojik olarak, uzun süreli istikrarsızlık ve ötekileştirilmenin yıkıcı sonuçları olmuş; katılımcılar, kendilerine iyileşme için çok az umut sunan bir sistemin içinde yıllarca kalmanın ardından artan umutsuzluk ve duygusal yorgunluk hissinden bahsetmişlerdir. Sürekli tehdit altında yaşamının getirdiği ruh sağlığı yükü, destek yapılarının eksikliğiyle birleşince, birçok trans kadın mülteciyi umutsuzluk içinde bırakmış; Türkiye’deki yasal statüleri ve gelecek beklentileri hakkındaki devam eden belirsizlik ise bu duygusal yükü

daha da artırmış; kendilerini tam olarak kabul etmeyen veya ileriye yönelik uygulanabilir bir yol sunmayan bir ülkede sıkışmış hissetmelerine neden olmuştur.

Tartışmanın genel teması yorgunluk ve hayal kırıklığıydı. Türkiye'de on yıldan fazla bir süredir çözümsüz bir şekilde yaşayan trans kadın mülteciler, kendilerini hem onları savunmasız bir durumda tutan sistemsel engellerle hem de onlara onurlu ve güvenli bir yaşam sağlamayan toplumsal önyargılarla boğuşurken bulmaktadırlar. Katılımcıların çoğu, Türkiye'ye tam olarak kabul edilme veya entegre olma olasılığına olan inancını yitirdiğinden tehlikeli de olsa düzensiz göç yoluyla ülkeden ayrılma seçeneğini her geçen gün daha da fazla düşünmek zorunda kalmaktadır.

Sonuç olarak, İzmir'deki Suriyeli trans kadın mültecilerin durumu, ülkenin mülteci politikası ve koruma sistemlerindeki derin kusurları ortaya koymaktadır. Gerekli değişiklikler yapılmazsa, bu dezavantajlı grup yasal belirsizlik, ekonomik sömürü ve sosyal dışlanmadan muzdarip olmaya devam edecektir. Trans kadın mültecilere hem Türkiye'de hem de uluslararası alanda hak ettikleri koruma ve fırsatların sağlanması için acilen harekete geçilmesi gerekmektedir.

Mültecilerle Dayanışma Derneği, 2008 yılından bu yana, sığınmacılar, mülteciler ve göçmenlerin insan onuruna yakışır biçimde, evrensel insan hakları ve uluslararası ve ulusal hukuktan doğan haklarına ve hizmetlere erişebilmeleri için hak temelli çalışmalar yürüten bir sivil toplum örgütüdür.

Mültecilerle Dayanışma Derneği

Adres: Uğur Mahallesi 848 Sokak No:16

Konak / İzmir / Türkiye

Tel : 0090 232 483 54 21

E-posta: bilgi@multeci.org.tr

Web sitesi: multeci.org.tr

